

6. Копил Г. О. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з міжнародної економіки у процесі вивчення іноземних мов: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Г.О. Копил ; Житомир. держ. ун-т ім. І.Франка. – Житомир, 2007. – 20 с.
7. Маркова А. К. Психологические критерии и ступени профессионализма учителя / А.К. Маркова // Педагогика. – 1995. – №6. – С. 55-63.
8. Мильруд Р. П. Современные концептуальные принципы коммуникативного обучения иностранному языку / Р. П. Мильруд, И. Р. Максимова // Иностранные языки в школе. – 2000. – №4. – С. 9-16.
9. Равен Д. Компетентность в современном обществе. Выявление, развитие и реализация / Д. Равен. – М., 2002. – 396 с.
10. Управление персоналом в условиях социальной рыночной экономики / Под ред. Р. Марра. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1997. – 480 с.
11. Шевцова Е. В. Дополнительное образование в системе высшего профессионального образования / Е. В. Шевцова. [Электронный ресурс] – Режим доступа : http://www.ncstu.ru/content/_docs/pdf/conf/past/2001/xxxi/07/09.pdf
12. Ehrke M. Qualifikation und Moral: Neue Dimensionen einer persönlichkeitsorientierten Berufsausbildung / M. Ehrke. – Loccum, 1994. – 127 s.
13. Elberts D. Schlüsselqualifikationen – ein Schlüssel für die Berufsbildungsforschung? // Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis / D. Elberts. – 1975.– №1. – S. 26-29.
14. Gonon P. Schlüsselqualifikationen kontrovers / P. Gonon. – Aarau, 1996. – S. 81-88.
15. Stangel-Meseke M. Schlüsselqualifikationen in der betrieblichen Praxis: Ein Ansatz in der Psychologie / M. Stangel-Meseke. – Wiesbaden: Deutscher Universitäts-Verlag, 1994 // GmbH// <http://socio.ch/work/pro/01.htm>.

УДК 371.31:004

Асоянц П.Г.
професор Київського національного
лінгвістичного університету
Тищенко М.А.
аспірант Київського національного
лінгвістичного університету

ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-РАДІОТЕХНІКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглядаються деякі аспекти навчання майбутніх інженерів-радіотехніків англійської мови для професійного спілкування з використанням новітніх освітніх технологій.

Ключові слова: освітні технології, інженери-радіотехніки, англійська мова спеціального вжитку, навчальні ресурси, інтерактивність у процесі вивчення іноземної мови.

Асоянц П. Г., Тищенко Н. А. Некоторые аспекты обучения будущих инженеров-радиотехников английскому языку для профессионального общения с использованием современных образовательных технологий. В статье рассматриваются некоторые аспекты обучения будущих инженеров-радиотехников английскому языку для профессионального общения с использованием современных образовательных технологий.

Ключевые слова: образовательные технологии, инженеры-радиотехники, английский язык для специальных целей, учебные ресурсы, интерактивность в процессе изучения иностранного языка.

Asoyants P. G., Tyshchenko M. A. Some Aspects Of Teaching English For Specific Purposes Future Radio Technical Engineers By Means Of Modern Educational Technologies. The article deals with some aspects of teaching English for specific purposes future radio technical engineers by means of modern educational technologies.

Key words: educational technologies, radio technical engineers, English for specific purposes, learning recourses, interactivity in the process of learning foreign language.

На сучасному етапі розвитку людства існування будь-якої цивілізованої країни неможливе без співпраці зі світовою спільнотою, що означає підвищення значення навчання іноземних мов майбутніх фахівців.

Розширення міжнародних зв'язків України у різних галузях економіки, науки, освіти і культури призвело до значного зростання потреб у використанні іноземних мов і в нашій країні. Приєднання України до Болонського процесу і Європейської спільноти піднімає питання навчання іноземної мови на значно вищий рівень.

Програма Ради Європи на 2010–2014 роки «Освіта для міжкультурного взаєморозуміння прав людини і демократичної культури», Закон України «Про вищу освіту», Національна доктрина розвитку освіти, методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України «Про вивчення іноземних мов у 2010 / 2011 навчальному році» та інші законодавчі акти та нормативні документи Міністерства освіти і науки України та різних міжнародних організацій відображають сучасні вимоги до майбутніх фахівців різних галузей. Ці вимоги зумовлені процесами створення єдиного інформаційного простору, поглиблення міжнародного співробітництва, виходом українських комерційних компаній на міжнародний ринок, а також виникненням і

поширенням нових сучасних засобів комунікації. Ці процеси, у свою чергу, спонукають суспільство до соціального замовлення на підготовку кваліфікованих фахівців у галузі радіотехніки у тому числі, які б практично володіли навичками та вміннями іншомовного професійного спілкування іноземною мовою і були здатними залучатися до комунікацій і співпраці зі своїми партнерами та колегами за кордоном.

Основні ідеї викладання іноземної мови у немовних вищих навчальних закладах освіти відображаються у Програмі «Англійська мова для спеціальних цілей». Загальною метою типової програми викладання англійської мови для професійного спілкування є формування у студентів інженерних спеціальностей професійних мовних компетентностей, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ. Розробка нової програми англійської мови для професійного спілкування відповідає радикальним змінам, що здійснюються в національній системі вищої освіти в Україні, які було започатковано процесом інтеграції країни в європейський простір вищої освіти. На основі принципів інтернаціоналізму, плюрилінгвізму, демократії, рівноправності та інновацій Програма «Англійська мова для професійного спілкування»:

- встановлює національні параметри викладання та вивчення іноземної мови, що відповідають міжнародним стандартам, описаним у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти;
- є багатомірною і модульною за своєю структурою та організацією;
- забезпечує стандартизовану базу для розробки університетських курсів і планів відповідно до професійних потреб студентів та очікувань суспільства;
- сприяє мобільності студентів та їхній конкурентоздатності на ринку праці;
- заохочує до навчання впродовж усього життя та до самостійності у вивченні мов;
- посилює привабливість і конкурентоздатність вищої освіти в Україні шляхом надання прозорої та гнучкої системи викладання/вивчення мов.

Програма «Англійська мова для професійного спілкування» є загальною за характером і може використовуватися для цілої низки спеціальностей. Її зміст відбирався на основі аналізу національних і міжнародних навчальних стандартів, професійних вимог та потреб студентів.

Програма має практичне спрямування, висуваючи пропозицію щодо набуття майбутніми інженерами-радіотехніками професійної та функціональної комунікативної компетентності. Це здійснюється шляхом інтеграції мовленнєвих умінь і мовних знань у рамках тематичного і ситуативного контексту відповідно до академічної та професійної сфер студента.

Програма «Англійська мова для професійного спілкування» як педагогічний та організаційний інструмент враховує сучасні тенденції у вивченні та викладанні мов і базується на таких принципах:

- принцип інтернаціоналізму наголошує, що в умовах міжнародної орієнтації програма підтримує концепцію європейського громадянства. Вона створює майбутнім інженерам-радіотехнікам надійний фундамент для навчання і відкриває перед ними міжнародні професійні можливості;
- плюрилінгвальний принцип підкреслює той факт, що індивідуальний мовний досвід розширюється від рідної мови до мов інших народів. Студент розвиває комунікативну компетентність на основі усіх знань і досвіду користування різними мовами, а самі мови у цьому процесі є взаємопов'язаними і взаємодіють між собою;
- принцип демократії та рівноправ'я зосереджує увагу на єдиних правах усіх мов і культур. Жодна мова чи культура не повинна зазнавати будь-якої дискримінації. Національна Програма «Англійська мова для професійного спілкування» орієнтується на виховання інтересу до культур наших європейських сусідів, розвиток демократичного суспільства, формування відкритості, толерантності й поваги до «несхожості» й відмінностей.

У більш широкому європейському контексті Програма «Англійська мова для професійного спілкування» спрямована не лише на розвиток прагматичної компетентності, але й враховує соціокультурний аспект спільноти, в якій будуть жити й працювати майбутні фахівці у галузі радіотехніки. Ця програма створює основу, на якій вищі навчальні заклади України можуть організувати якісне вивчення та викладання мов і таким чином створити майбутнім інженерам-радіотехнікам можливість для задоволення конкретних комунікативних потреб, необхідних у їхній професії.

Що стосується новизни Програми «Англійська мова для професійного спілкування», то вона зумовлена новаторським характером загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, з яких вона бере свій початок. Програма базується на попередніх досягненнях, а також враховує ті недоліки, що існували у практиці викладання та вивчення англійської мови як іноземної та англійської мови для професійного спілкування. Вона зорієнтована як на майбутнього інженера, так і на процес навчання і базується на сучасних дидактичних принципах викладання і вивчення мов у вищому навчальному закладі:

- сприяючи усвідомленню мовних міжкультурних особливостей і розвитку навчальної компетентності;
- зосереджуючи увагу на розумінні, соціокультурному змісті, текстовому характері комунікації та методах викладання і вивчення, які активізують інтерес майбутніх інженерів-радіотехніків до вивчення мови. Підхід до викладання й вивчення англійської мови для професійного спілкування передбачає інтегрований розвиток мовленнєвих умінь для того, щоб підвищити результативність роботи студентів технічних

спеціальностей шляхом участі у різноманітних видах діяльності, що включають комунікативні завдання [1, с. 12].

Такий підхід є еkleктичним, а не догматичним. Проте спільним елементом завжди є комунікативна методика [3, с. 501]. Однак викладачі заохочуються до застосування будь-яких методів і технологій, які вони вважають доцільними й ефективними для досягнення цілей викладання/вивчення.

Програма є синергетичним документом, що охоплює найкращі риси міжнародної й національної теорії і практики викладання та вивчення мов. Вона забезпечує:

- прозорість і гнучкість. Це документ, викладений мовою, що має позитивний тон, зручний у користуванні і недогматичний за характером. Програма «Англійська мова для професійного спілкування» містить чіткий опис рівнів володіння мовою, які є типовими для різних спеціальностей, що робить її упізнаваною та зрозумілою як у межах України, так і всієї Європи;
- варіативність. Програма «Англійська мова для професійного спілкування» враховує розмаїття потреб майбутніх радіотехніків, у тому числі відповідно до їхніх цілей навчання і контекстів, а також попереднього досвіду (тобто закладає надійний фундамент для розробки належних і чітко диференційованих навчальних планів викладання англійської мови для професійного спілкування для студентів інженерних спеціальностей). Вона забезпечує взаємне визнання усіх навчальних планів та узгодженість між різними навчальними закладами, секторами, регіонами та країнами. Програма враховує увесь спектр мовної і міжкультурної компетентності та відповідного досвіду студента незалежно від того, чи цього вдалося набути в рамках офіційної системи освіти, чи поза її межами. Цей документ дозволяє створювати навчальні плани різних рівнів складності;
- інтеграцію. Програма «Англійська мова для професійного спілкування» досягає інтеграції у двох аспектах: вивченні мови та змісті навчання. Програма зміщує акцент зі знання мови як набору окремих елементів на поняття про мову як інтегровану систему умінь і знань. Така точка зору відображає зміну в педагогічній філософії, де навчання мови розглядається як диверсифікація мовної освіти. Вивчення мови, таким чином, розглядається як набуття знань та інтегрованих мовленнєвих умінь у їх взаємодії, як цього вимагають життєві ситуації [5, с. 11].

Програма «Англійська мова для професійного спілкування» спрямована на розвиток інтегрованих мовленнєвих умінь і розрахована на те, що вона буде якомога краще узгоджена з цілями і змістом спеціальностей студентів, які отримують кваліфікацію у галузі «Радіотехніка». Навчання макроумінь має сенс лише тоді, коли ці вміння розглядаються у природному професійному контексті. Ринковий попит на такі вміння ілюструється зростаючою тенденцією до використання англійської як мови викладання. Програма сприяє інтеграції на рівні цілей і методів навчання, а також узгодженню навчальних планів.

Програма відповідає професійним потребам студентів та очікуванням суспільства. Вона також відповідає вимогам ринку праці, на якому майбутні інженери-радіотехніки будуть функціонувати як фахівці.

Програма «Англійська мова для професійного спілкування» є професійно орієнтованою і базується на вміннях. Її зміст організовано відповідно до професійних умінь загального характеру, необхідних у різноманітних професійних сферах і ситуаціях. Ці вміння проявляються в різних типах мовленнєвої поведінки. Необхідно чітко визначити необхідні комунікативні вміння, а також ситуації та професійні сфери, в яких студенти будуть використовувати ці вміння. Це повинно здійснюватися шляхом аналізу потреб.

Перевага надається тим навчальним потребам, що найбільше забезпечують адекватну мовленнєву поведінку студентів радіотехнічних спеціальностей у їх майбутній професійній діяльності. У такий спосіб будуть задоволені реальні навчальні та професійні потреби студентів. У Програмі «Англійська мова для професійного спілкування» надається зразок мовленнєвих умінь та професійних ситуацій (наведено у таблиці «Зразок мовленнєвих умінь і професійних ситуацій»).

Таблиця 1

Зразок мовленнєвих умінь і професійних ситуацій

Загальні професійні рубрики	Загальні професійні ситуації	Загальні вміння
<i>Персональна ідентифікація</i>	Встановлення контактів/стосунків	1.Телефонні розмови 2. Написання електронних повідомлень, листів 3.Читання з метою пошуку необхідної інформації (напр., про можливих партнерів)
<i>Загальне робоче оточення і повсякденна робота</i>	1.Співбесіда (працевлаштування) 2.Повсякденна адміністративна діяльність (наприклад, розробка проекту, планування, складання бюджету,	1. Розуміння та написання резюме, супроводжуючих листів, рекомендацій 2. Участь у співбесідах 3. Заповнення бланків з відомостями про себе та організацію 4. Розуміння і складання ділової документації (звітів, листів, доповідних записок і таке інше)

Загальні професійні рубрики	Загальні професійні ситуації	Загальні вміння
	аналіз, оцінювання, контроль і допомога, моніторинг, дослідження, тлумачення і т.д.)	5. Організація та внесення змін в організацію проведення зустрічей і засідань 6. Планування наступних заходів і завдань 7. Ведення та розуміння протоколів 8. Ведення обліку 9. Участь у дискусіях 10. Читання з певною метою 11. Презентація і передача інформації 12. Надання й отримання зворотної інформації 13. Відповідь на телефонні дзвінки
<i>Стосунки з колегами і клієнтами</i>	Засідання, зустрічі, бізнесланчі, спілкування через Інтернет, дискусії на робочому місці, переговори, світські події	1. Дискусії на професійні теми і дозвілля 2. Обмін інформацією з різних питань 3. Робота з кореспонденцією (листи, електронні повідомлення) 4. Відповідь на телефонні дзвінки
<i>Ділові подорожі</i>	1. Турагентство, аеропорт, залізничний вокзал і таке інше 2. На борту літака, судна, в поїзді і таке інше 3. В готелі, ресторані, банку, на пошті і т.д.	1. Запит інформації, попереднє замовлення та бронювання 2. Здійснення формальностей під час подорожі (напр., проходження митного і паспортного контролю) 3. Заповнення бланків (напр., заява на отримання візи) 4. Знаходження та вміння користуватися інформацією, необхідною під час подорожі (розклади, об'яви, Інтернет-сторінки) 5. Реєстрація і виписки з готелю 6. Обробка кореспонденції та відповідь на телефонні дзвінки
<i>Міжнародні конференції, зустрічі, дискусії</i>	1. До початку конференції: зустрічі, дискусії 2. Під час конференції: зустрічі, дискусії 3. Після конференції: зустрічі, дискусії	1. Обробка кореспонденції та відповідь на телефонні дзвінки 2. Підготовка заходів 3. Заповнення бланків (напр., заяви на участь у конференції) 4. Презентації, виступи 5. Читання доповіді 6. Участь в дискусії 7. Ведення протоколу засідання 8. Ведення нотаток 9. Звіт про конференцію, засідання
<i>Здоров'я та особиста безпека</i>	1. У лікаря, в аптеці 2. Невідкладна допомога 3. Робоче місце. Подорож	1. Запис на прийом до лікаря 2. Усвідомлення правил техніки безпеки 3. Дотримання інструкцій та попереджень 4. Обробка кореспонденції та відповідь на телефонні дзвінки 5. Знаходження спеціальної інформації в різних джерелах
<i>Контракти та угоди</i>	1. Працевлаштування 2. Страхування 3. Угоди про надання послуг (напр., найм автомобіля, помешкання) 4. Партнерство/співробітництво	1. Укладання угод 2. Усвідомлення пунктів контракту 3. Обговорення контрактів 4. Обробка кореспонденції та відповідь на телефонні дзвінки
<i>Компанія/інформація про галузевий підрозділ</i>	1. Структура 2. Результати роботи 3. Продукція/послуги/процес 4. Штат 5. Політика 6. Реклама	1. Презентації 2. Обмін інформацією 3. Знаходження інформації в різних джерелах
<i>Продукція і послуги</i>	1. Продаж/купівля 2. Претензії	1. Обробка замовлень 2. Обробка кореспонденції та відповідь на телефонні дзвінки 3. Заповнення бланків (напр., реєстрація скарги) 4. Знаходження інформації в різних джерелах

Загальні професійні рубрики	Загальні професійні ситуації	Загальні вміння
<i>Питання професійного та академічного характеру</i>	1.Лекції 2.Семінари, практикуми, консультації 3.Бібліотека, лабораторія, ресурсний центр 4.Заняття в аудиторії	1.Знаходження інформації в різних джерелах 2.Мовлення та письмо з навчальною метою 3.Заповнення бланків (напр., заява про участь у навчальному курсі за кордоном)

Але, як показує практика, рівень володіння іноземною мовою професійного спрямування більшості випускників немовних вищих навчальних закладів залишається незадовільним. Цьому є декілька причин.

Перша причина – це недостатній рівень мовної підготовки випускників загальноосвітніх шкіл, і в першу чергу, сільської молоді. На жаль, не завжди є можливим починати роботу з читання спеціальних текстів за фахом та вивчення термінологічної лексики в зв'язку з дуже низьким загальним рівнем знань іноземної мови.

Друга причина – це недостатній рівень мотивації для оволодіння не лише іншомовним фаховим матеріалом, а й для вивчення іноземної мови взагалі. Більшість майбутніх інженерів-радіотехніків першого курсу ще не усвідомлюють значення іноземної мови для їхньої професійної діяльності. Невелика кількість годин, що запланована навчальним планом на вивчення іноземної мови на першому курсі немовного вищого навчального закладу дозволяє лише почати ознайомлення студентів з основами іншомовної фахової підготовки.

Третя причина незадовільного рівня володіння іноземною мовою професійного спрямування – дуже мала кількість годин на вивчення іноземної мови професійного спрямування, що передбачена навчальним планом для студентів радіотехнічних спеціальностей. Таким чином, випускники немовних вищих навчальних закладів сприймають іноземну мову в більшості випадків лише як інструмент, що забезпечує доступ до необхідної інформації у професійній діяльності.

Через недостатню кількість годин для вивчення іноземної мови на старших курсах дуже мало уваги приділяється вивченню історичної, культурної та духовної спадщини країни, мова якої вивчається, тому майбутні інженери мають досить слабке уявлення про національний характер і етнічні особливості носіїв мови. Незначна кількість тижневих годин, відведених на іноземну мову, ускладнює процес оволодіння мовним матеріалом, видами мовленнєвої діяльності та соціокультурною компетентністю. Тому діяльність викладачів спрямована на пошук ефективних форм мотивації студентів, особливих прийомів та засобів викладання великого обсягу матеріалу таким чином, щоб за обмежений період сформувати необхідні фахові знання певної термінологічної лексики та вміння користуватися ними в межах своєї професійної діяльності. Провідну роль у навчальному процесі відіграють практичні заняття, під час яких майбутні інженери-радіотехніки ознайомлюються з новою лексикою, опрацьовують автентичні тексти, вчать використовувати здобуті знання на практиці. Розв'язання комунікативно-пізнавальних завдань здійснюється завдяки різноманітним сучасним засобам іншомовного спілкування: рольові ігри, навчальні ситуативні завдання, парні та групові форми роботи тощо.

Основними підходами до навчання іноземної мови за професійним спрямуванням також залишається особистісно-діяльнісний і комунікативно-когнітивний, у центрі уваги яких є особистість майбутнього фахівця у галузі радіотехніки, урахування його особливостей, можливостей та здібностей. Вони реалізуються на основі диференціації та індивідуалізації навчання, інформаційно-комунікаційних технологій, принципів продуктивності навчання, автономії, інтерактивності тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Асоянц П. Г. Навчання англійської мови спеціального вжитку з використанням комп'ютерних технологій / П. Г. Асоянц // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Пріоритетні напрями підготовки вчителя іноземної мови у контексті вимог Болонського процесу», (Ніжин, 15–16 жовт. 2007 р.). – Ніжин : Вид. НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – С. 12–17.
2. Беленька Т. Л. Формування вторинної мовної особистості майбутніх економістів у процесі навчання іноземної мови з використанням інформаційних технологій / Т. Л. Беленька // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Вип. 22: Збірник наукових праць / [за ред. В. П. Сергієнка]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – С. 346–349.
3. Биков В. Ю. Інформатизація загальноосвітньої і професійно-технічної школи України: концептуальні засади і пріоритетні напрями / В. Ю. Биков // Професійна освіта: педагогіка і психологія. Польсько-Український журнал. – Ченстохова-Київ, 2003. – Вип. IV. – С. 501–514.
4. Болюбаш Н. М. Використання сучасних інформаційних технологій у професійній підготовці економістів [Електронний ресурс] / Надія Миколаївна Болюбаш // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – № 5 (13). – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em13/content/09bnmetv.htm>
5. Глушков И. М. Мышление и кибернетика / И. М. Глушков // Вопросы философии. – 1963. – №1. – С.10–24.
6. Гринберг А. С. Информационный менеджмент: Учебн. пособ. для вузов / А. С. Гринберг, И. А. Король. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с.

7. Гриценко В. И. Дистанционное обучение: теория и практика: [Монография] / В. И. Гриценко, С. П. Кудрявцева, В. В. Колос, Е. В. Веренич. – К. : Наукова думка, 2004. – 375 с.
8. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в підготовці майбутнього фахівця / Р. С. Гуревич // Неперервна професійна освіта: теорія і практика – К., 2002. – Вип. 4(8). – С. 61–68.
9. Електронні засоби навчання іноземних мов студентів: досвід розробки й апробації : Колективна монографія / О. Б. Бігіч, М. М. Волошинова та інш. / Заг. і наук. ред. : О. Б. Бігіч. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2012. – 160 с.
10. Жалдак М. І. Педагогічний потенціал комп'ютерно-орієнтованих систем навчання математики / М. І. Жалдак // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: Зб. наук. праць. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова. – 2003. – Вип. 5. – С. 3–13.
11. Жалдак М. І. До концепції шкільної освіти з інформатики / М. І. Жалдак, Ю. С. Рамський // Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. Зб. наук. праць. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова. – 2001. – Вип. 3. – С. 3-7.
12. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
13. Задорожна І. П. Принципи організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англійською комунікативною компетенцією / І. П. Задорожна // Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. – 2010. – № 3. – С. 123–130.

УДК: 371.14

Чуфарлічева А. Ю.

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НЕМОВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ У ГАЛУЗІ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

У статті розкривається значення аспектного реферування та аналізу англійських текстів. Автором запропоновано використання методу реферування на основі логіко-семантичного аналізу тексту, для якого необхідне смислове угруповання матеріалу, визначено та розкрито основні аспекти створення англійської інформаційно-дослідницької роботи у галузі готельного бізнесу.

Ключові слова: *аспект, аспектні ознаки, готельний бізнес, інформаційно-дослідницька робота.*

Чуфарлічева А. Ю. Обучение студентов высших неязыковых учебных заведений созданию англоязычной информационно-исследовательской работы в отрасли гостиничного бизнеса. В статье раскрывается значение аспектного реферирования и анализа англоязычных текстов. Автором предложено использование метода реферирования на основе логико-семантического анализа текста, для которого необходима смысловая группировка материала, определены и раскрыты основные аспекты создания информационно-исследовательской работы в отрасли гостиничного бизнеса.

Ключевые слова: *аспект, аспектные признаки, отельный бизнес, информационно-исследовательская работа.*

Chufarlicheva A. U. Education students in linguistic universities making English-language the information and research work in the field of hotel business. The significance of aspect summarizing and analysis of English texts is revealed in this article. The using of the method of summarizing on the basis of the logical and semantic analysis of a text, for which it is necessary to group the data by implication is suggested by the author. The main aspects of creating the information and research work in the sphere of hotel business are defined and revealed.

Key words: *aspect, aspect features, hotel business, the information and research work.*

Розвиток готельного бізнесу в Україні ставить високі вимоги до рівня підготовки кадрів для цієї галузі. Зазначений бізнес є одним із видів економічної діяльності, де індивідуальність має постійно знаходитись у процесі розвитку та вдосконалення [6, с. 70].

Для якісного оновлення системи професійної підготовки фахівців сфери обслуговування та комерції особливого значення набуває проблема ефективної взаємодії у професійній сфері на основі оволодіння мовами міжнародного спілкування. У зв'язку з цим пріоритетним завданням вищої школи є поглиблення професійної підготовки фахівців з іноземних мов [3, с. 15].

Туристичний продукт є комплексом послуг і товарів, матеріальних і нематеріальних благ і ресурсів, призначених для туристичного споживання [4, с. 9]. Такий комплекс ґрунтується на банку даних, який охоплює інформацію відповідно до цільової установки і стосується наявних *ресурсів* (природні блага, об'єкти показу, об'єкти дозвілля), *матеріально-технічної бази та інфраструктури* (характеристика сполучень, інформація про вартість руху, проїзду та транспортні компанії) [9, с. 67]. *Матеріально-технічна база* характеризується категорією підприємств, що надають послуги гостинності певного класу [9, с. 18–19].

На сучасному етапі розвитку готельного бізнесу в Україні відкриваються нові можливості для майбутніх працівників цієї галузі, які ґрунтуються перш за все на інформації щодо головних принципів ведення готельного бізнесу у світі. Для цього необхідно постійно збирати, систематизувати та аналізувати існуючі дані щодо зазначеної професійної теми.

Відповідно до вимог рівня володіння іноземною мовою, відображених в освітньо-кваліфікаційній характеристиці бакалавра, студенти мають уміти проводити пошук нової текстової інформації на базі